

**Uchwała Nr
Rady Miasta Lublin**

z dnia 2018 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2019 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349, 1432) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) - Rada Miasta Lublin uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2019 r. w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin finansowana będzie ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Miasta Lublin na 2019 r.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Lublin.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Przewodniczący Rady Miasta Lublin

Jarosław Pakuła

Załącznik
do uchwały nr
Rady Miasta Lublin
z dnia

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2019 r.

Lublin - 2018

ROZDZIAŁ I	3
1. Podstawy prawne.....	3
2. Wstęp.....	4
3. Diagnoza problemów alkoholowych – wybrane zagadnienia.....	4
4. Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	13
ROZDZIAŁ II	13
1. Zadania Programu oraz wskaźniki ich realizacji.....	13
Obszar 1 - Promocja zdrowia, edukacja zdrowotna i kształcenie kadr.....	14
Obszar 2 - Profilaktyka uniwersalna, profilaktyka selektywna, profilaktyka wskazująca.....	14
Obszar 3 - Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.....	15
Obszar 4 - Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.....	15
Obszar 5 - Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.....	16
Obszar 6 - Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.....	16
2. Podmioty realizujące zadania Programu.....	16
3. Finansowanie zadań ze środków Programu.....	16
ROZDZIAŁ III	17
Zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.....	17
ROZDZIAŁ IV	17
1. Postanowienia końcowe.....	17

1. Podstawy prawne

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1492);
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 2190 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1828 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492).

2. Wstęp

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Podstawą realizacji tych zadań jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych¹. Zadania określone w Programie skierowane są do wszystkich mieszkańców Lublina.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz w zakresie minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu. Program wyznacza obszary w których Miasto Lublin zamierza podejmować działania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w Narodowym Programie Zdrowia². Realizacja Programu zakłada współpracę różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień. Przyjęty podczas Narodowego Kongresu Trzeźwości dokument pt. Narodowy Program Trzeźwości zwraca uwagę na konieczność współdziałania w tym zakresie rodziny, Kościoła, samorządu i państwa³. Potrzeba współdziałania jest niezbędna zwłaszcza w obszarze ograniczania dostępności do alkoholu. Współpraca państwa i samorządu powinna być ukierunkowana na tworzenie takiego systemu unormowań prawnych, który rzeczywiście tą dostępność ograniczy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2019 rok został opracowany we współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w oparciu o materiały będące w posiadaniu Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Lublin, dane ze sprawozdań z realizacji zadań składanych przez podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, badania dotyczące modelu spożywania napojów alkoholowych w Lublinie.

Program stanowi część „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014-2020” i wpisuje się w cel operacyjny określony w Narodowym Programie Zdrowia, który obejmuje profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

3. Diagnoza problemów alkoholowych – wybrane zagadnienia

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że alkohol pije 2,3 mld ludzi na świecie. Jest on odpowiedzialny za 5% wszystkich zgonów, co oznacza, że w 2016 r. ponad 3 mln osób zmarło w wyniku jego szkodliwego spożywania. Spośród tej grupy 2,3 mln stanowili mężczyźni. Ze wszystkich zgonów mających związek ze spożywaniem alkoholu 28% było efektem obrażeń odniesionych w wypadkach drogowych, aktów przemocy, samookaleczenia, 21% było związanych ze schorzeniami układu trawiennego, 19% z chorobami układu krążenia, pozostałe zaś z chorobami zakaźnymi, nowotworami, zaburzeniami psychicznymi. Na schorzenia spowodowane piciem alkoholu cierpi 237 mln mężczyzn i 46 mln kobiet. Najwyższy odsetek takich osób wśród mężczyzn i kobiet jest w Europie (14,8% i 3,5%) oraz w regionie obu Ameryk (11,5% i 5,1%). Zaburzenia związane z piciem alkoholu są bardziej powszechne w krajach o wysokim dochodzie.

¹ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137).

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492).

³ „Narodowy Program Trzeźwości” – Warszawa 2018.

Najwyższy wskaźnik średniego spożycia alkoholu można odnotować w Europie pomimo tego, iż jego konsumpcja na mieszkańca spadła od 2010 roku o ponad 10%. Średnie spożycie alkoholu przez osoby, które piją alkohol wynosi 33 gramów czystego alkoholu dziennie. Odpowiada to około dwóm kieliszkom wina (każdy po 150ml), jednej dużej butelce piwa (750ml), dwóm kieliszkom alkoholu wysokoprocentowego (każdy po 40ml). Badania dowodzą, że 44 % Europejczyków spożywa alkohol w wieku 15-19 lat, jednakże w wielu krajach spożycie alkoholu rozpoczyna się o wiele wcześniej. W skali całego świata najczęściej spożywane są alkohole wysokoprocentowe, które odpowiadają za 45% całej konsumpcji, na drugim miejscu jest piwo 34%, a następnie wino 12%. W Polsce najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo 56%, a następnie alkohole wysokoprocentowe 36% i wino 8%⁴. Według danych GUS w latach 2005-2017 konsumpcja wódki, likierów i innych napojów spirytusowych na jednego mieszkańca wzrosła z 2,5 do 3,3 litra. W tym samym czasie spożycie piwa wzrosło z 80,7 do 98,5 litra. Spośród napojów alkoholowych spadło jedynie zainteresowanie winami i miodami pitnymi z 8,6 do 6,1 litra⁵.

Na podstawie danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych kształtują się następująco⁶:

Różne kategorie problemów alkoholowych	Populacje osób	W Polsce	W mieście liczącym 350 tys. mieszkańców
Osoby uzależnione od alkoholu	około 2 % populacji	około 800.000	około 7 000
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	około 4 % populacji	około 1.500.000	około 14 000
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholowych	około 4 % populacji	około 1.500.000	około 14 000
Osoby pijące szkodliwie	5 -7 % populacji	około 2.000.000 – 2.500.000	około 17.500 – 24.500
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	około 2.000.000 osób dorosłych i dzieci	około 20.000 osób dorosłych i dzieci

Przedstawione powyżej dane pokazują, iż w Lublinie różne kategorie problemów alkoholowych mogą dotyczyć około 75.000 osób, co stanowi około 20% wszystkich jego mieszkańców.

Z przeprowadzonych badań wynika, że ponad 70% badanych nieletnich spożywa napoje alkoholowe. O nadużywaniu alkoholu informowało około 4% nieletnich i około 5% osób dorosłych. Do upijania się przyznało się około 55% nieletnich (najwięcej w wieku 17 lat) i 38% osób dorosłych. Podkreślić należy, że zarówno o nadużywaniu alkoholu, jak i o upijaniu się informowało znacząco więcej mężczyzn niż kobiet, tak w grupie badanych nieletnich, jak i dorosłych. Upija się około połowa badanych nieletnich dziewcząt i ponad 71% chłopców. W grupie osób dorosłych do upijania się przyznaje się ponad 34% kobiet i 46% mężczyzn. Alkoholem najbardziej popularnym wśród młodzieży jest piwo. Po ten rodzaj alkoholu sięgnęło 44% uczniów gimnazjum i 75% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Drugim pod względem popularności wśród młodzieży rodzajem alkoholu jest wódka, którą piło 28% uczniów gimnazjów i 57% uczniów szkół

⁴ <http://www.who.int/news-room/detail/21-09-2018-harmful-use-of-alcohol-kills-more-than-3-million-people-each-year-most-of-them-men>

⁵ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/handel/dostawy-na-rynek-krajowy-oraz-spozycie-niektorych-artykulow-konsumpcyjnych-na-1-mieszkanca-w-2017-roku,9,8.html>

⁶ www.parpa.pl

ponadgimnazjalnych⁷.

Dane statystyczne z przeprowadzonych na terenie Lublina badań wskazują, że w wielu rodzinach występuje przemoc. Najczęściej jest to przemoc psychiczna, następnie, jeśli chodzi o częstotliwość, obserwuje się przemoc fizyczną, ekonomiczną i seksualną. Jako przyczynę przemocy w rodzinach najwięcej respondentów wskazało alkohol.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują również na potrzebę uświadomienia rodziców o negatywnych skutkach zdrowotnych spożywania alkoholu, jego wpływu na rozwój emocjonalny, społeczny, poznawczy dzieci oraz jako przyczynę przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej. Istnieje również potrzeba informowania dotkniętych przemocą o możliwościach otrzymania pomocy i wsparcia psychologicznego⁸.

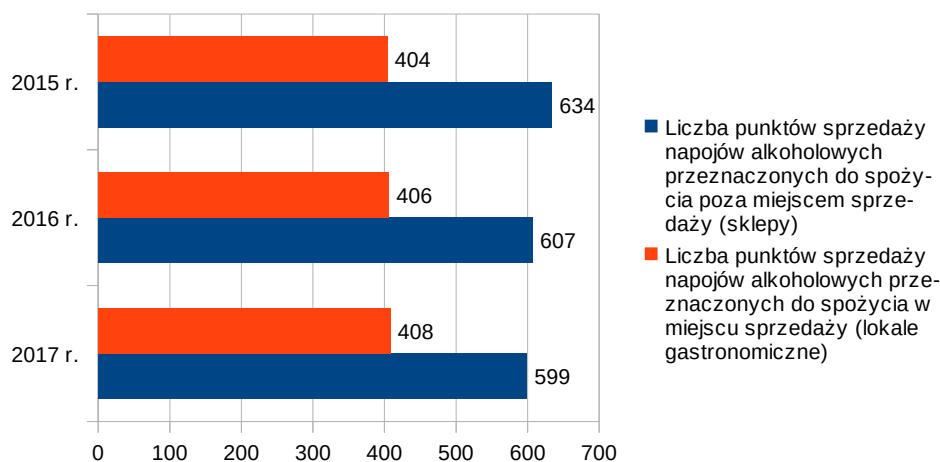
Wśród przyczyn sprzyjających powstawaniu problemów alkoholowych w literaturze przedmiotu wymienia się m.in.⁹:

- sytuację materialną rodzin;
- długotrwałe bezrobocie;
- przemoc i wykluczenie społeczne;
- dostępność do alkoholu i łatwość jego zakupu.

Wybrane zagadnienia diagnozy problemów alkoholowych w Lublinie przedstawiono poniżej w formie wykresów. Dane te obejmują informacje w zakresie:

1. Liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Lublin w latach 2015-2017 przedstawia wykres nr 1:

Wykres nr 1 – Dane na podstawie informacji przekazanych przez Wydział Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin.

⁷ Raport „Diagnoza zjawiska spożywania napojów alkoholowych” - Indywidualna Praktyka Lekarska M. Zygo 2015.

⁸ Tamże.

⁹ por. „Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne” - J. Moskalewicz, J. Sierosławski, K. Dąbrowska, w: Alkoholizm i Narkomania, Tom 18, Nr 4.

Kształtowanie zasad usytuowania i limitowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych wpływa na wielkość konsumpcji alkoholu, a ta z kolei przekłada się na wzrost lub spadek liczby problemów alkoholowych¹⁰.

Porównanie danych za lata 2015-2017 wskazuje, że zmniejszyła się liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy). Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) pozostaje na podobnym poziomie.

Aktualnie maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi:

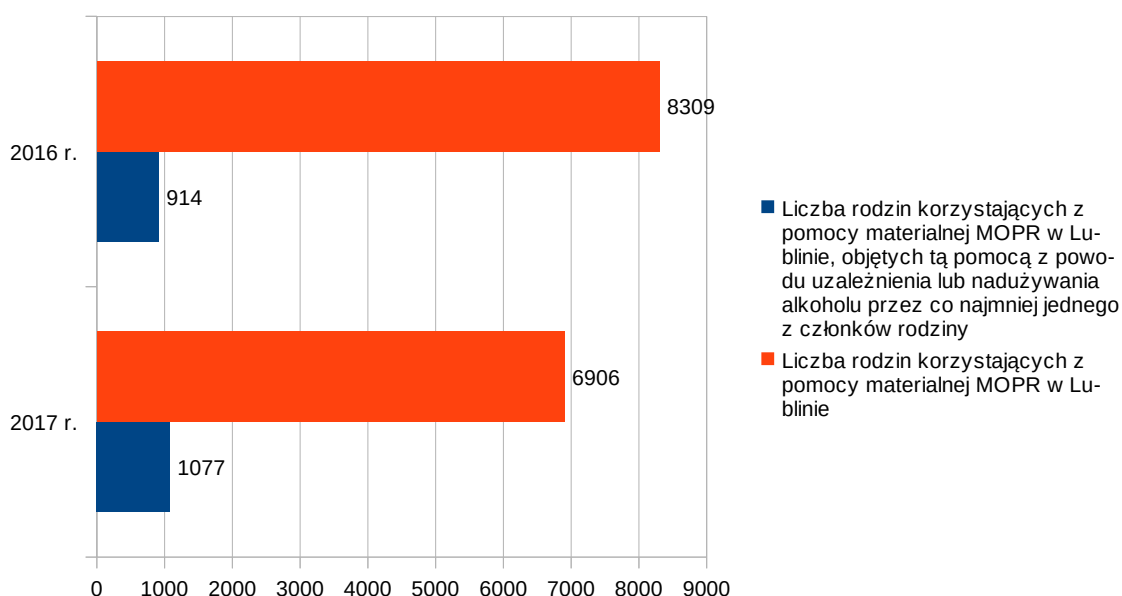
- 620 o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo;
- 600 o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa;
- 580 o zawartości powyżej 18% alkoholu.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi:

- 440 o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo;
- 340 o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa;
- 300 o zawartości powyżej 18% alkoholu¹¹.

2. Liczby rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Liczbę rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w latach 2016-2017 przedstawia wykres nr 2:

Wykres nr 2 – Dane na podstawie informacji przekazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

¹⁰ Tamże.

¹¹ Uchwała Nr 1103/XLIV/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Lublin oraz ustalenia liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

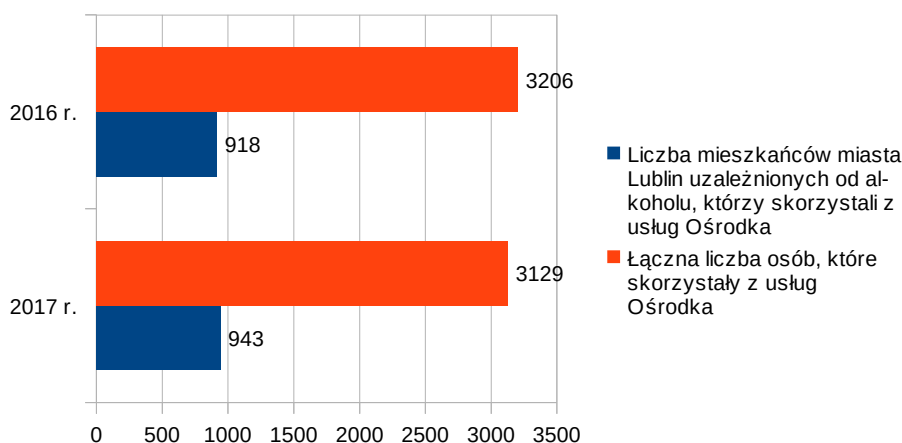
Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wynika, że w 2017 r. zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka, natomiast zwiększyła się liczba rodzin objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Z uwagi na znaczny odsetek tych rodzin zasadne jest zapobieganie szkodom spowodowanym występowaniem problemu alkoholowego i objęcie ich pomocą o charakterze profilaktycznym.

3. Działalności Ośrodka Wczesnej Interwencji dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin w Lublinie w 2017 r.

Ośrodek Wczesnej Interwencji dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin powstał w 2016 r. Usytuowany w strukturze Centrum Interwencji Kryzysowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych zapewnia kontrolowany proces trzeźwienia. Wykonuje zadania z zakresu całodobowej interwencji kryzysowej, skierowanej do osób w stanie nietrzeźwości, jako działania zapobiegające rozwojowi uzależnienia i współuzależnienia, programów redukcji szkód jako formy profilaktyki uzależnienia od alkoholu i pomocy w rodzinie, terapii osób uzależnionych i współuzależnionych znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Ośrodek dysponuje 20 miejscami dla osób z problemem alkoholowym. W Ośrodku utrzymywany jest stały całodobowy dyżur lekarza. Na terenie Ośrodka prowadzone są następujące grupy terapeutyczne - motywująca do zmiany stylu życia oraz grupa wsparcia dla członków rodzin osób nadużywających alkoholu. W 2017 r. w Ośrodku umieszczonych zostało 3036 osób (4963 przyjęć)¹². Największą grupę wiekową przebywającą w Ośrodku stanowiły osoby w przedziale wiekowym 30-40 lat, a następnie osoby powyżej 51 roku życia. Najmniej było osób w wieku poniżej 18 roku życia.

4. Pomocy świadczonej przez Ośrodek Leczenia Uzależnień SP ZOZ w Lublinie.

Liczbę osób, które skorzystały z pomocy świadczonej przez Ośrodek Leczenia Uzależnień SP ZOZ w Lublinie w latach 2016-2017 przedstawia wykres nr 3:

Wykres nr 3 – Dane na podstawie sprawozdań przekazanych przez Ośrodek Leczenia Uzależnień SP ZOZ w Lublinie.

¹² Liczba przyjęć – oznacza każdorazowe przyjęcie tej samej osoby do wytrzeźwienia.

Ośrodek Leczenia Uzależnień SP ZOZ w Lublinie jest podmiotem leczniczym prowadzonym przez Gminę Lublin. Jako placówka lecznictwa odwykowego realizuje zadania w zakresie opieki terapeutycznej w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu, używających szkodliwie alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz osób współuzależnionych, doświadczających i stosujących przemoc.

5. Działalności Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

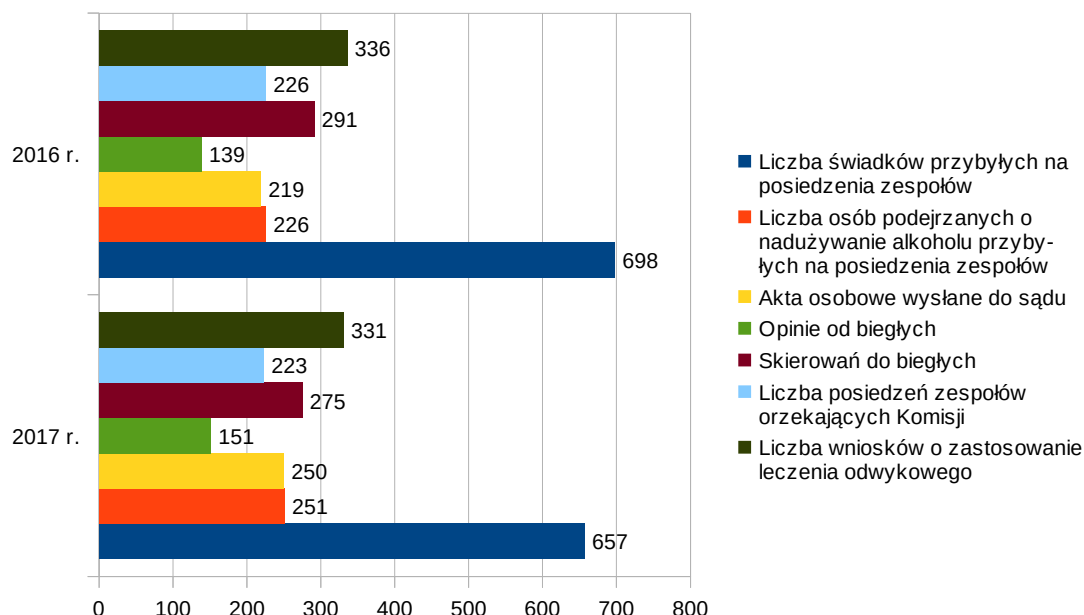
Zasady powoływania i zadania gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, a także inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Członkowie Komisji przeprowadzają kontrole przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych, opiniują wnioski o zezwolenia na ich sprzedaż pod kątem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami rady gminy.

W ramach Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie działają następujące zespoły:

- zespoły orzekające – ich zadaniem jest prowadzenie postępowania o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu oraz motywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego.
- zespół opiniujący - do niego należy opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności z uchwałami Rady Miasta Lublin i ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz współdziałanie z zespołem kontrolnym.
- zespół merytoryczny - przedkłada propozycje zapisów do projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz koncepcje w zakresie rozwiązywania tych problemów. Inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- zespół ds. kontroli – do jego zadań należy dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, rozpatrywanie informacji, wniosków i skarg dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych, prowadzenie edukacji w punktach sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu.

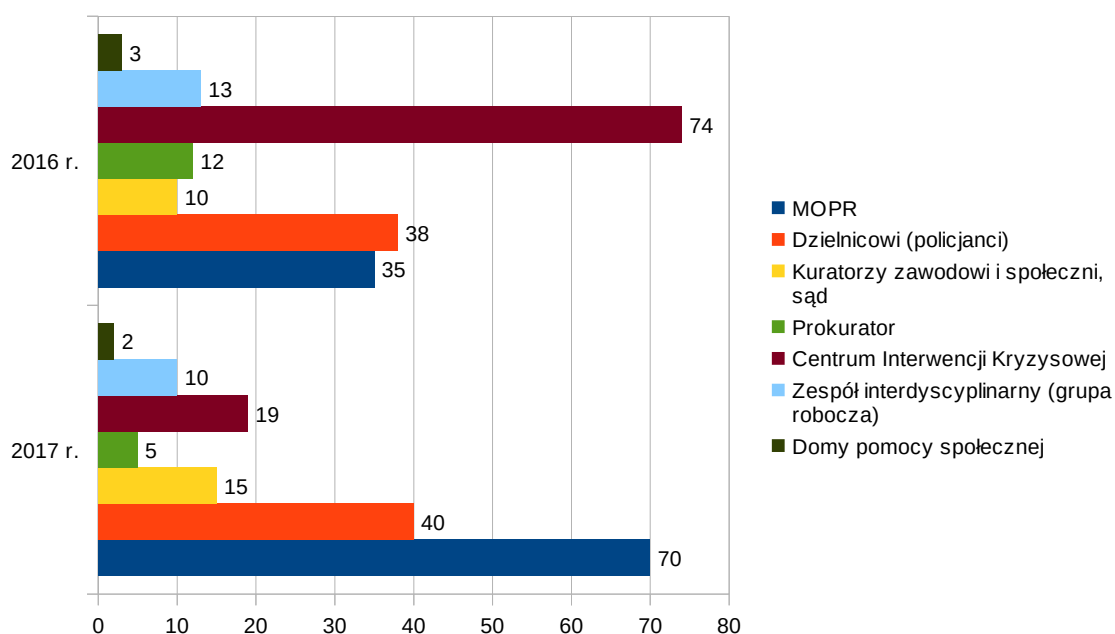
Dane na temat pracy zespołów orzekających Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie w latach 2016-2017 przedstawia wykres nr 4:

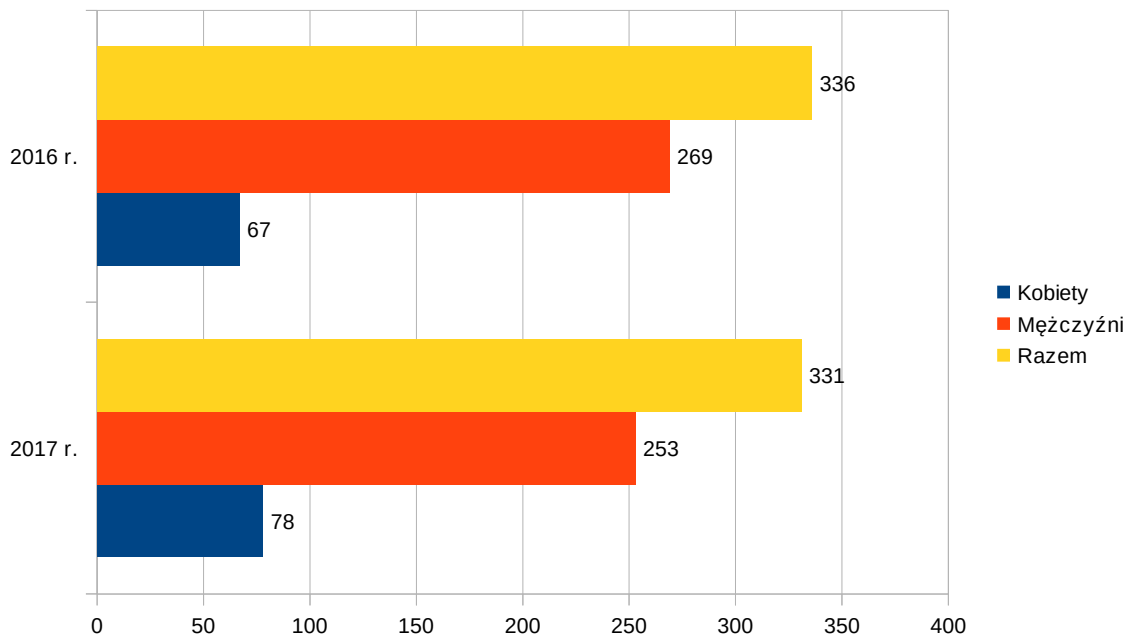
Wykres nr 4 – Dane na podstawie sprawozdań przekazanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

Dane dotyczące liczby wniosków składanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie przez wnioskodawców reprezentujących instytucje, organizacje w latach 2016-2017 przedstawia wykres nr 5:

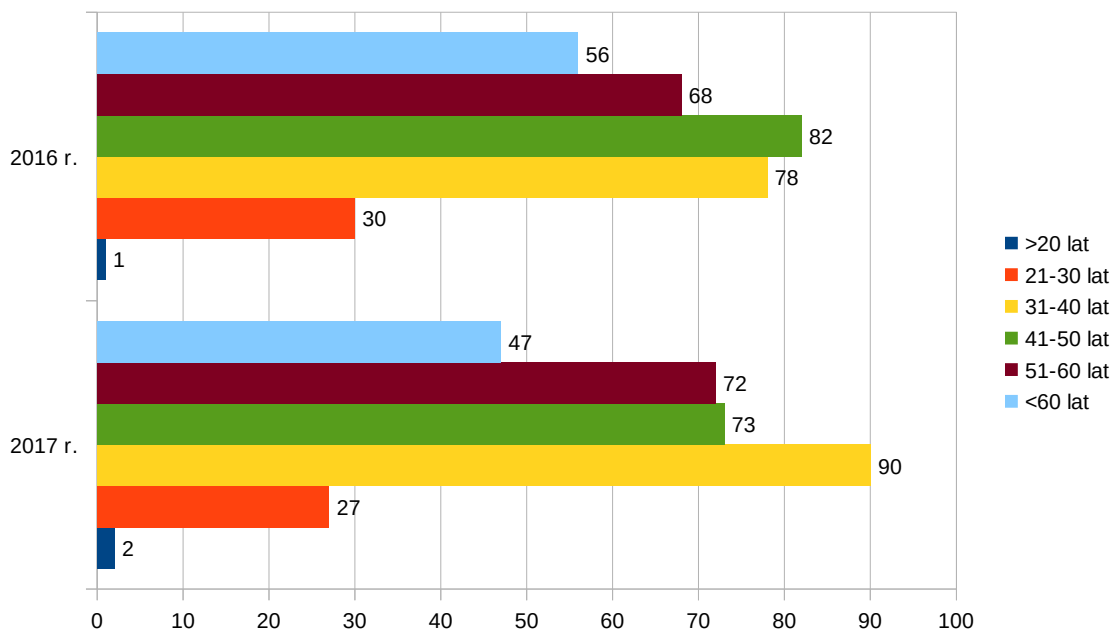
Wykres nr 5 – Dane na podstawie sprawozdań przekazanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

Dane dotyczące liczby wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego składanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie z podziałem na płeć w latach 2016-2017 przedstawia wykres nr 6:

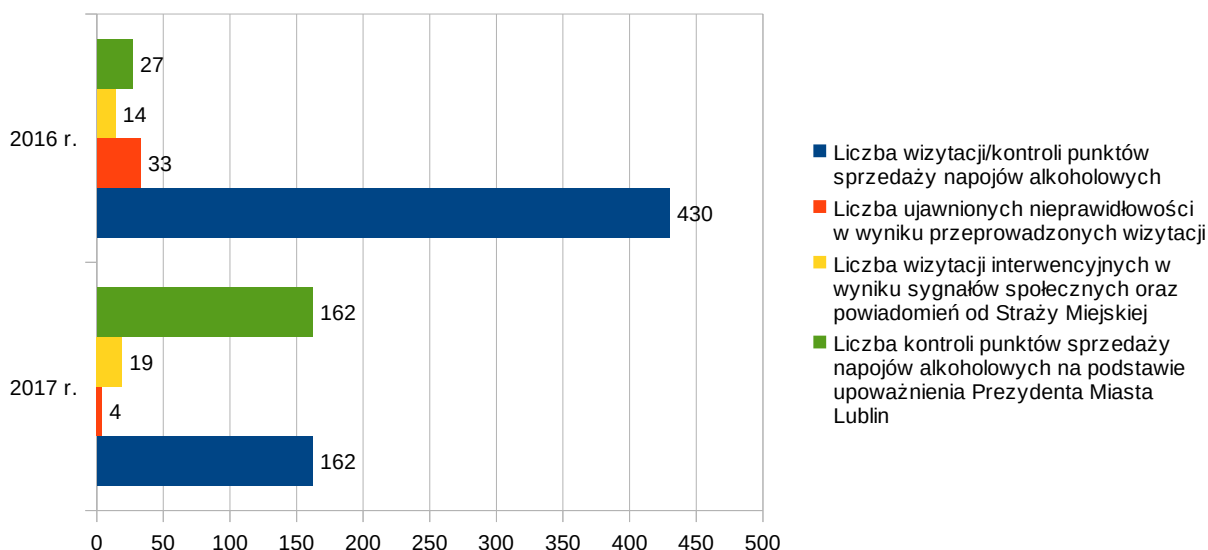
Wykres nr 6 – Dane na podstawie sprawozdań przekazanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

Dane dotyczące liczby wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego składanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie z podziałem na grupy wiekowe w latach 2016-2017 przedstawia wykres nr 7:

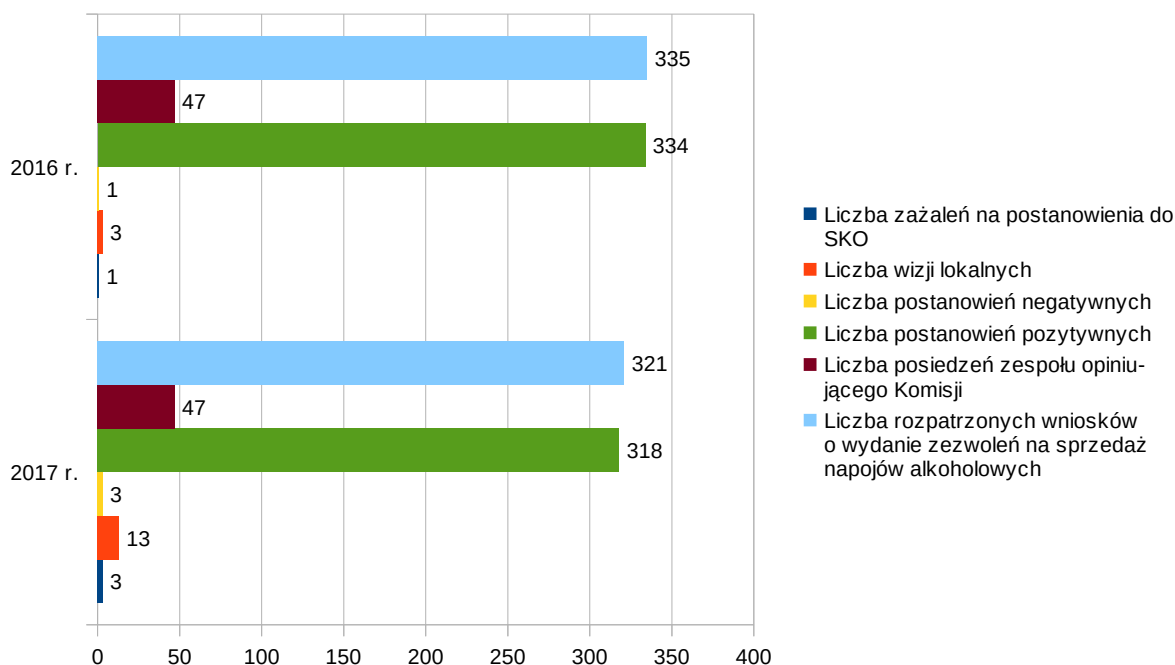
Wykres nr 7 – Dane na podstawie sprawozdań przekazanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

Dane na temat pracy zespołu ds. kontroli Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie w latach 2016-2017 przedstawia wykres nr 8:

Wykres nr 8 – Dane na podstawie sprawozdań przekazanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

Dane na temat pracy zespołu opiniującego Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie w latach 2016-2017 przedstawia wykres nr 9:

Wykres nr 9 – Dane na podstawie sprawozdań przekazanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

4. Cel główny i cele szczegółowe Programu

1. Cel główny Programu:

- ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury i wzorców spożywania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

2. Cele szczegółowe Programu:

- wspieranie działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości nadmiernego spożywania alkoholu i zagrożeniach związanych z chorobą alkoholową;
- promowanie abstynencji i postaw trzeźwościowych jako stylu życia bez używania alkoholu oraz wspieranie działań ograniczających dostępność do alkoholu;
- prowadzenie edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz udzielanie pomocy jej ofiarom;
- wspieranie procesu wychodzenia z uzależnienia od alkoholu oraz prowadzenie działań na rzecz osób będących w stanie nietrzeźwości;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego;
- wspieranie oddziaływań umożliwiających integrację osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin;
- wspieranie dostępu do działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób zagrożonych, używających i uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin;
- wspieranie działań mających na celu motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego;
- wspieranie podnoszenia kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego.

ROZDZIAŁ II

1. Zadania Programu oraz wskaźniki ich realizacji

Program realizowany będzie poprzez zadania zawarte w następujących obszarach:

Obszar 1 - Promocja zdrowia, edukacja zdrowotna i kształcenie kadr

Zadania	Wskaźniki
1. Realizacja działań upowszechniających wiedzę na temat szkód związanych z używaniem alkoholu, promujących zdrowy styl życia oraz abstynencję.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych działań; • liczba osób uczestniczących w działaniach.
2. Edukacja dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.	
3. Prowadzenie warsztatów umiejętności rodzicielskich przygotowujących do wychowywania dzieci bez stosowania przemocy.	
4. Realizacja programów edukacyjnych w zakresie radzenia sobie z emocjami i z zachowaniami agresywnymi oraz budowania relacji interpersonalnych i rozwiązywania konfliktów.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych programów; • liczba osób uczestniczących w programach.
5. Wspieranie kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego poprzez ich udział w szkoleniach, kursach, stażach, superwizjach.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych szkoleń; • liczba pracowników, którzy skorzystali ze wsparcia kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Obszar 2 - Profilaktyka uniwersalna, profilaktyka selektywna, profilaktyka wskazująca

Zadania	Wskaźniki
1. Realizacja dla dzieci i młodzieży programów profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem programów z systemu rekomendacji.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych programów ogółem; • liczba realizowanych programów z systemu rekomendacji; • liczba osób uczestniczących w programach.
2. Realizacja działań profilaktycznych w okresie wypoczynku dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych działań; • liczba osób uczestniczących w działaniach.
3. Prowadzenie działań mających na celu kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postaw trzeźwościowych i zdrowego stylu życia połączonych z zapewnieniem posiłku.	
4. Prowadzenie działań mających na celu kształtowanie postaw trzeźwościowych i zdrowego stylu życia połączonych z organizacją zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży lub osób dorosłych.	
5. Realizacja przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, skierowanych do młodzieży szkolnej i studentów.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych przedsięwzięć; • liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach.
6. Realizacja działań profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży mieszkających w obszarach szczególnego ryzyka.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych działań; • liczba osób uczestniczących w działaniach.
7. Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych świadczących pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.	
8. Realizacja programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych programów; • liczba osób uczestniczących w programach.
9. Udzielanie pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci są zagrożone problemem alkoholowym lub upijają się.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych działań; • liczba osób uczestniczących w działaniach.

Obszar 3 - Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Zadania	Wskaźniki
1. Zwiększanie dostępności świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych działań; • liczba osób uczestniczących w działaniach.
2. Realizacja działań wspierających proces zdrowienia osób uzależnionych od alkoholu.	
3. Realizacja działań dla osób z problemem alkoholowym mających na celu motywowanie do utrzymywania trzeźwości.	
4. Realizacja działań dla osób z problemem alkoholowym przebywających w ośrodku typu hostel, mających na celu utrzymanie trzeźwości.	
5. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich poprzez organizację wyjazdów trzeźwościowych dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.	
6. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich poprzez organizację imprez dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.	
7. Udzielanie pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem i uzależnionych od alkoholu.	
8. Realizacja działań pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików.	
9. Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu zmniejszenie ryzyka prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu.	
10. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego oraz terapii indywidualnej i grupowej dla ofiar przemocy w rodzinie.	
11. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego i/lub grup terapeutycznych dla dzieci i/lub ich opiekunów z Syndromem Alkoholowego Zespołu Płodowego (FASD).	
12. Diagnozowanie i badania zjawisk związanych z używaniem alkoholu.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba raportów z badań w zakresie poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu.

Obszar 4 - Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Zadania	Wskaźniki
1. Wspomaganie rzeczowe podmiotów realizujących zadania Programu.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podmiotów wspartych rzeczowo przy realizacji zadań; • liczba udzielonych rekomendacji; • liczba zmodernizowanych/doposażonych obiektów sportowych oraz prowadzonych zajęć informacyjno-edukacyjnych; • liczba osób z problemem alkoholowym, nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin objętych pomocą Centrum Interwencji Kryzysowej oraz liczba udzielonych porad.
2. Udzielanie rekomendacji realizatorom Programu.	
3. Wspomaganie działań w zakresie modernizacji i doposażenia obiektów sportowych, na których prowadzone będą zajęcia informacyjno-edukacyjne połączone z rozwojem fizycznym dzieci i młodzieży.	
4. Wspomaganie działań ukierunkowanych na edukację, profilaktykę, trzeźwienie i terapię osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie prowadzonych przez Centrum Interwencji Kryzysowej.	

Obszar 5 - Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny.

Zadania	Wskaźniki
1. Przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i kierowanie ich do zaopiniowania przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zawiadomień dotyczących naruszenia art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zaopiniowanych przez Komisję; • liczba podjętych działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; • liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski Miasta Lublin, w zakresie naruszenia art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	
3. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	

Obszar 6 - Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Zadanie	Wskaźniki
1. Dofinansowanie działalności centrum integracji społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uczestniczących w zajęciach centrum integracji społecznej; • liczba osób, które zakończyły uczestnictwo w zajęciach w centrum integracji społecznej.

2. Podmioty realizujące zadania Programu

W realizacji zadań Programu mogą uczestniczyć:

- podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- jednostki organizacyjne Gminy Lublin w szczególności jednostki pomocy społecznej oraz oświaty i wychowania;
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych;
- osoby fizyczne i prawne;
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

3. Finansowanie zadań ze środków Programu

1. Realizacja zadań Programu finansowana będzie ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w wysokości określonej w uchwale budżetowej Miasta Lublin na 2019 r.
2. Koszty obsługi zadań Programu realizowanych przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Lublin, w tym między innymi doposażenie stanowisk pracy poprzez zakup

sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, artykułów biurowych i papierniczych, sprzętu biurowego, literatury i czasopism specjalistycznych, kosztów ryczałtów paliwowych, udziału w szkoleniach i konferencjach oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników finansowane będą ze środków Programu, z zastrzeżeniem, że wysokość środków przeznaczona na pokrycie tych kosztów nie przekroczy 5% środków finansowych przeznaczonych na realizację wszystkich zadań Programu.

3. Koszty podróży związane z podnoszeniem kwalifikacji oraz udziału w szkoleniach i konferencjach, o których mowa powyżej rozliczane będą według zasad obowiązujących w Urzędzie Miasta Lublin.

ROZDZIAŁ III

Zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie

1. Członkowi Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 3% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego w trybie i na zasadach określonych ustawą o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” za każdorazowy udział w posiedzeniach następujących zespołów:
 - orzekającego;
 - opiniującego;
 - merytorycznego;
 - ds. kontroli;a także w posiedzeniach plenarnych całej Komisji.
2. Przewodniczącemu Komisji za wykonywanie zadań związanych z organizacją pracy Komisji przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie w wysokości 3% minimalnego wynagrodzenia.
3. Podstawę do wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1 stanowi sporządzone i podpisane przez Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego Komisji zestawienie wraz z listami obecności podpisanymi przez poszczególnych członków Komisji biorących udział w jej pracach, przedłożone do Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych w terminie do 7-go dnia miesiąca następującego po miesiącu przepracowanym.
4. Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie przelewem na wskazane przez członka Komisji konto w terminie do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu przepracowanym.

ROZDZIAŁ IV

1. Postanowienia końcowe

1. Zlecenie realizacji zadań, o których mowa w Rozdz. II Programu nastąpi po przeprowadzeniu procedury właściwej dla podmiotu ubiegającego się o ich realizację, tj.:
 - na podstawie przepisów ustawy o zdrowiu publicznym;
 - na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

- na podstawie przepisów ustawy o działalności leczniczej;
 - poprzez dokonywanie zmian w budżecie Miasta.
2. Koordynację spraw związanych z realizacją Programu prowadzi będzie Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Lublin.
 3. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Prezydent Miasta Lublin przedkłada Radzie Miasta w terminie do 31 marca 2020 roku.

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin, które realizowane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi. W szczególności zadania te obejmują: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej, a także finansowanie działalności Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie.

Zgodnie z cytowaną ustawą realizacja wyżej wymienionych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia.